

Foråret 1944

Denne gang var det Helene, der kom først. Hendes mor havde undret sig over, at hendes datter havde brugt så lang tid foran spejlet og skiftet kjole flere gange. Hun troede vist ikke på det, når Helene bedyrede, at hun slet ikke skulle noget særligt. Helene var fløjtende ligeglad.

Hun var til gengæld ikke ligeglad med det forestående møde. Åndedrættet var alt for overfladisk. Hun svedte for meget. Urolig var hun også. Flyttede rundt på den caféstol, som hun havde udvalgt længst væk fra vinduerne, hvis der skulle komme nogen forbi.

Heldigvis boede Otto Linde i Vanløse.

Lidt efter kom hun i tanker om alle mulige andre, hvis adresser hun ikke kendte. De kunne bo i Valby? Eller bare kende nogen, de skulle besøge?

Hun slog det hen. *Man må tage chancer, hvis noget er vigtigt ... Dette er vigtigt.*

Der sad mennesker spredt rundt ved bordene. De måtte tænke, hvad de ville.

Det var fuldstændig overvældende, da han trådte ind ad døren. Han var så smuk.

Johan Bischoff var nået hen til hendes bord, da servitricen med spids stemme sagde: "Vi serverer ikke for tyskere." Hun sendte Helene det mest foragtelige blik, man kunne forestille sig. Imens hun stod med armene over kors og ventede på, at de forføjede sig. Det var nedværdigende. Helene rødmede dybt. Hun rejste sig og greb ud efter sin taske. "Vi går nu."

Hun gik forrest med rank ryg, mens hun forestillede sig, hvordan gæsterne gloede efter dem. Så havde de da fået noget at tale om! Først gik Johan og hun bare planløst ned ad fortovet.

"Undskyld, jeg har bragt Dem i den her ubehagelige situation ... Jeg burde ikke ..."

Hun stoppede op og så ham lige ind i øjnene. "Det burde De lige præcis. Jeg er glad for at være her. Vi kan bare gå et andet sted hen." I lange sekunder stod de bare og så hinanden dybt i øjnene, så løsrev hun sig. "Der ligger en kirkegård ikke langt herfra."

"Lad os gå derhen."

Heldigvis var der ikke mange fra Valby, som havde valgt at passe deres grave denne eftermiddag. Graverens arbejdsdag var nok forbi. De så nogle få kvinder, der sad på knæ og plantede påskeliljer og liljer mellem taks og buksbom. Helene og Johan Bischoff begyndte at gå rundt på den store kirkegård.

Der var meget at tale om. Sådan havde det i hvert fald føltes hjemmefra. Nu var sagen en anden. Det føltes absurd, og som om de var jaget vildt, at de kredsede rundt mellem gravene. Det gav et sæt i dem begge, hver gang de fik øje på et menneske og indkasserede skeptiske blikke.

De gik rundt i tavshed et stykke tid. Tæt sammen. Måske tættere, end de burde. Det var som at befinde sig i en slags spændingsfelt, der kunne bryde ud i lys lue. Hver en celle i hendes krop vibrerede. Efter et stykke tid med planløs vandring dristede hun sig til at stikke armen ind under hans. Hendes fingre rørte forsigtigt ved uniformsstoffet. Det følte groft og varmt. En rytme fulgte med. Som en fælles puls.

Han strammede grebet om armen som en bekræftelse på, at det var sådan, de skulle gå.

"Hvordan er det at arbejde for en general?" spurgte Helene.

"En Hauptmann," korrigerede han. "Bedre end så meget andet."

"Bedre end at blive sendt til fronten?"

"Ja, bedre end det."

"Hvad laver en Hauptmann i Shellhuset?"

"Forskellige ting."

Så let slipper han ikke, tænkte hun. Desværre havde hun jo allerede en bekræftet mistanke. Ingen tyskere lavede noget sympatisk i den bygning.

"Det er deres hovedkontor," prøvede han. "Der foregår meget."

"Ja, men hvad foretager han sig?"

Johan tog en dyb indånding. "Han taler med folk."

"Taler?" Hendes stemme var skarp som en ragekniv.

"Forhører folk."

"Og de folk er sabotører?" Der var frost i hendes stemme nu. De stod stille på stien.

En mand med filthat og habit passerede.

"Ja, han forhører sabotører."

"Og det er godt at arbejde for sådan en mand?"

Hans øjne afslørede, hvor såret han følte sig. Et øjeblik satte han begge håndflader imod hinanden og løftede dem op til ansigtet. I en bedende gestus. Det gjorde ondt. Hun både ville og ville ikke udfordre ham på samme tid. Hun ville kysse ham. Hvis bare han gjorde mine til det. En trækning gik hen over hans ansigt, da han sagde: "Jeg har jo ikke noget valg."

De genoptog den planløse spadseren.

"Hvad får De tiden til at gå med?" spurgte hun.

"Mit hovedformål er at være chauffør. Mest for Schwartz, men det kan også være hans børn."

"Hans børn?"

"Ja, familien bor i Hellerup."

Hvor vanvittigt. Det nøjedes hun med at tænke.

"Ja, så skal jeg passe bilen. Indimellem er jeg med på øvelser."

"Øvelser?"

"Nemlig. Det er en stor del af hverdagen. Vi øver os blandt andet i skydning med MG 34-maskingeværer. Det er en afløser til den tidligere udgave. Det kan skyde 8-900 skud i minuttet."

"Er det godt?" Hun kunne ikke lade være. Og samtidig funderede hun over, hvad han ville sige, hvis han vidste, at hun også trænede i skydning.

"Selvfølgelig ikke på den måde ..."

"Og De er nødt til at være sammen med tyskere hele tiden."
Igen stoppede han op og så bestemt på hende. "De kender min historie. Jeg har ikke bedt om at deltage i hverken krigen eller besættelsen. Jeg blev indkaldt, fordi jeg havde det forkerte statsborgerskab."
"Og De kunne ikke bare nægte?"
"Det er der dødsstraf for."
"Åh gud, det vidste jeg ikke." Hendes hånd fløj op til munden.
"Men for at vende tilbage til det med, at jeg er sammen med tyskere hele tiden, så ja, det er jeg. Og som situationen er, så er det min lod. Det er mine holdkammerater nu. Vi skal stå på mål for hinanden. Hvis jeg skal overleve i det system, så må jeg bakke op om dem. Være en del af det."
"Det kan jeg godt se."
Han greb fat om hendes skuldre og næsten rystede hende. "Hvad tror De, der sker, hvis jeg behandler min chef med foragt? Eller mine kammerater ... kollegaer?"
Hun sænkede blikket. "De ville nok blive sendt til fronten ... eller ..."
"Stillet for en krigsret," fuldførte han.
"Undskyld," mumlede hun.
Da de havde betrådt omtrent alle kirkegårdens stier, sagde Johan:
Da de havde betrådt omtrent alle kirkegårdens stier, sagde Johan:
"Jeg skal tilbage på arbejde."
Skyggerne var blevet lange. Kulden var begyndt at lægge sig omkring anklerne og hendes lette, højhælede sko.
Hun sagde det, hun længe havde været optaget af at sige: "Man siger, at tyskerne ... at I ... taber krigen."
"Ja. Jeg håber, det bliver snart."
Han var stoppet op og greb fat i hendes hage, mens han så ind i hendes øjne med det meget grønne blik. "Skal vi ikke være dus?"
"Jo," næsten hviskede hun.
Hans ansigt kom hele tiden en lille smule nærmere. På et tidspunkt var det uklart, hvem der gjorde den sidste, afgørende bevægelse, inden deres læber mødtes.
Uden at flytte munden lagde han armene om hende.
Lad det aldrig ende, tænkte hun saligt. Så hørte hun en meget høj og ubehagelig stemme råbe: "Fy for satan, din luder! Du skulle fandeme se at flytte til Tyskland i en helvedes fart."
Johan og hun slap hinanden, og hun så en ophidset midaldrende mand med knyttede hænder foran sig. "Føj for den lede!" råbte han, før han marcherede videre. "Og så på en kirkegård!"
"Gå tilbage uden mig," sagde Johan med omsorg i stemmen. "Så er der i det mindste ikke flere, der råber efter dig." Han tørrede en af hendes tårer bort med en finger.
"Hvornår ser jeg dig igen?" spurgte hun.
"Jeg har fridag om en uge. Mødes vi her på kirkegården?"
Hun nikkede.
På vej tilbage tænkte hun: *En uge er meget lang tid.*